

LIDÉ

Jubilanti společnosti

Česká geografická společnost má tu čest poblahopřát všem svým členům, kteří v posledním čtvrtletí roku 2023 a prvním čtvrtletí roku 2024 oslavili významné životní jubileum.

85 let: doc. RNDr. Jaroslav Vašátko, CSc.

70 let: prof. RNDr. Tadeusz Siwek, CSc. – prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

65 let: RNDr. Věra Šimonová – Jan Kubovský – prof. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc. –
dr. Jarosław Mikołajec – prof. RNDr. Vít Vilímek, CSc.

60 let: RNDr. Jiří Hiess

55 let: doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D.

50 let: prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D. – doc. RNDr. Jan Hradecký, Ph.D.

Blahopřejeme všem oslavencům a zároveň děkujeme všem členům společnosti, kteří se v roce 2024 dožívají významného jubilea, za jejich práci pro českou geografii. Z nečlenů České geografické společnosti pak za Českou geografickou společnost k významnému životnímu jubileu blahopřejeme prof. RNDr. Milanu Konečnému, CSc.

V úvodu rubriky vzpomínáme na drahé kolegy, kteří nás v posledním půlroce opustili. Děkujeme za vše, co pro Českou geografickou společnost vykonali. Čest jejich památce.

RNDr. Miroslav Kolář, CSc. odešel

RNDr. Miroslav Kolář, CSc. se narodil 17. 5. 1947 v Telči, okr. Jihlava. Vystudoval obor matematika–geografie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity

a ve své pedagogické činnosti se od roku 1972 zaměřil zpočátku na výuku v hydrologii, vodním hospodářství a synoptické meteorologii. Vyučoval jak v magisterském, tak i bakalářském studiu odborného i učitelského zaměření, i ve studiu doktorandském, dříve též v rozšiřujícím, doplňujícím. Byl školitelem bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů. Kromě toho v letech 1976/77–1981/82 vyučoval v doškolovacím studiu učitelů (tehdejší PGS) a v období

1980/81–1981/82 v rekvalifikačním učitelském studiu. Několik let působil jako externí učitel na Vysoké škole zemědělské v Brně a po řadu let též na Pedagogické fakultě Masarykovy Univerzity. Vedl základní i výběrové přednášky, cvičení, semináře, terénní cvičení a exkurze, i zahraniční. Po řadu let působil v komisích pro státní závěrečné, rigorózní a doktorské zkoušky, resp. odborné zkoušky v doktorském studiu. Za dobu své pedagogické práce vedl a oponoval desítky diplomových a bakalářských prací a geografických projektů. Každoročně a velmi rád přednášel na Univerzitě III. věku organizované MUNI a měl též popularizační přednášky pro širokou veřejnost aj. Je mj. spoluautorem vysokoškolské učebnice a vysokoškolského skriptu. Na plný úvazek pracoval do roku 2014, činnost na MUNI ukončil v roce 2019.

Ve výzkumné práci se orientoval zejména na fyzickogeografickou problematiku s využitím vyšších matematicko-statistických metod, na životní prostředí s akcentem na prognózní praxi a v posledních 20 letech na aplikační možnosti geografických informačních systémů (GIS). Publikoval řadu monografií a původních vědeckých prací, podílel se na odborných expertizách.

Řešil i významné domácí a mezinárodní projekty, na jejichž přípravě se přímo podílel a hrál v ní významnou roli, oceňovanou jak v Československu, Česku, EU a řadě dalších mimoevropských zemí.

V Česku řešil tyto projekty: „Tvorba GIS v ČR: současný stav, bariéry růstu, podmínky optimálního rozvoje a aplikací v mezinárodním kontextu; Digitální ortofotografie a GIS v pozemkových úpravách“ (GA ČR, 1995–1997); „Aditivní stochastické modely – rozvoj, počítačová implementace a užití k identifikaci změn v oblasti životního prostředí“ (GA ČR, 1996–1998); „Počítačová podpora interdisciplinárního studia matematika a geografie“ (FRVŠ, 1996); „Mobilní sběr prostorových dat pro mapování v reálném čase“ (AV ČR, 2004–2007); „Management geografických informací a znalostí – SprávaDat“ (AV ČR, 2004–2007); „Dynamická geovizualizace v krizovém managementu“ (Výzkumný záměr MŠMT, 2005–2011); „Vizualizace zdravotních dat pro podporu interdisciplinárního vzdělávání a vztahů s veřejností“ (VISUALHEALTH; MŠMT, 2008–2009).

Mezinárodní projekty pak byly tyto: „Administration Data Boundary Service for the CEEC“ (1997–2001); „Floodplain“ (EU – PHARE-CREDO, 1998–1999); „Wirelessinfo“ (EU – INCO-COPERNICUS, 2001–2002); „China-Czech project Flood Monitoring

and Risk Evaluation Based on Remote Sensing and GIS“ (FLOODRISK; MŠMT ČR, 2010–2011); „Lidský potenciál pro informační společnost využívající prostorová data“ (OPVK, 2010–2012:); „Czech China INTER-Excellence“ (2017–2020), „INTER-ACTION Dynamic Mapping Methods Oriented to Risk and Disaster Management in the Era of Big Data“ (MŠMT, 2017–2020).

Po celou dobu také spolupracoval s Českým hydrometeorologickým ústavem v Brně. Účastnil se i zahraničních geografických, kartografických a geoinformačních konferencí (Polsko, Francie, Maďarsko, Bulharsko, Čína, Španělsko, Švédsko, Kanada, Jihoafrická republika, Kolumbie, Austrálie, Thajsko).

Významně se podílel na organizaci 15 konferencí (zejména konferencí GIS Brno). Jménem MUNI byl členem Odborné pracovní skupiny Výboru pro civilní nouzové plánování (VCNP) pro koordinaci bezpečnostního výzkumu při Generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru v Praze.

Byl místopředsdou představenstva zájmového sdružení právnických osob sdružení WIRELESSINFO a člen Československé, resp. České meteorologické společnosti při ČSAV, kde zastával funkci předsedy, resp. místopředsedy brněnské pobočky, a byl i člen jejího hlavního výboru; podílel se na činnosti Evropské meteorologické společnosti a byl dlouholetým členem Československé, resp. České geografické společnosti.

Z významných veřejně-prospěšných funkcí byl zástupcem Masarykovy univerzity v Radě vysokých škol, člen ekonomické komise, člen Akademického senátu MUNI a později i místopředseda a předseda zaměstnanecké komory. Jako člen ekonomické komise se podílel i na tvorbě rozpočtu MUNI.

Přes všechny uvedené funkce a aktivity byl Mirek dobrým, moudrým, strategicky myslícím člověkem, který dokázal věci dotahovat do konce. Pro svou družnou povahu a ochotu kdykoliv pomoci, jakož i smysl pro humor, byl populární mezi učiteli, zaměstnanci a studenty nejen na katedře, resp. Geografickém ústavu, ale i na celé přírodovědecké fakultě. Znála ho a se smutkem na něj vzpomíná i řada kolegů na MUNI a všech pracovištích, s nimiž přicházel do kontaktu doma i v zahraničí.

Milý Mírku, tvůj optimismus, zkušenosti, dobré srdce i citlivý přístup k lidem, nám budou všem moc chybět. Čest Tvé světlé památce.

Milan Konečný

Jan Müller nás opustil

Když se jsem se dozvěděl, že 18. února 2024 zemřel kolega, rádce, kritik, ale i učitel a kamarád RNDr. Jan Müller, proběhlo mi hlavou mnoho vzpomínek na naše setkávání v Terplanu, na Přírodovědecké fakultě UK nebo i na jiných místech. Při

každém setkání jsme měli možnost spolu diskutovat, vyměňovat si názory a komentovat aktuální změny sídelní struktury, veřejné správy nebo změny v územním plánování. Naposled jsme takovou možnost využili ve čtvrtek 1. 2. 2024 na semináři Venkov 2024, kterého se Jan Müller každoročně účastnil a každoročně s nadhledem, ale i laskavostí komentoval naše vědecké výsledky.

Pokud se v jinak velmi heterogenním geografickém prostředí objevil požadavek na zajištění dat o osídlení, o obyvatelstvu nebo struktuře veřejné správy, jako ozvěnou se vždy ozvalo Jan Müller. Již od 80. let, kdy neexistovaly žádné dostupné databáze a počítače pracovaly s dřevnými štítky, byl Honza pro nás vždy otevřeným zdrojem informací, ale i výkladu struktury poskytovaných dat a glosátorem chyb a nedostatků, které v datech lze objevit. Celý svůj profesní život spojil s daty o osídlení a obyvatelstvu a jeho soubory, jeho datové analýzy sloužily jako podklad pro další analytické výsledky jak dalších kolegů v Terplanu, tak i geografů z Albertovské školy. Martin Hampl vždy opíral svoje teoretické závěry o datově doložitelná fakta, která mu připravoval právě kolega a kamarád Jan Müller.

Honzova podrobná a nesmírně pečlivá práce s daty, jasné a zcela přesné vymezení územních jednotek a jejich skladebnost do vyšších celků byly vždy znaky velmi úctyhodné práce. Proto se mohl prof. Jiří Musil při vymezení periferních území v Česku opřít o generelové jednotky vymezené právě Janem Müllerem. Prof. Martin Hampl mohl přepočítat svoje regionalizace Česka právě na základě dat, které vytrídil, zpracoval a vyhodnotil kolega a kamarád Jan Müller. Jeho jméno je uvedeno v desítkách územních plánů, které v 70.–90. letech vznikaly nejen v Terplanu, ale i na dalších pracovištích.

Pokud se při sčítání dostanete do podrobného vymezení základních sídelních jednotek a za tyto jednotky zpracováváte jakákoliv data, možná bezděky vycházíte a využíváte podrobnou práci Jana Müllera při vymezení a zajištění skladebnosti těchto jednotek v cenzu. Rozsah jeho odborného působení a dopad jeho mravenčí, ale současně i olbřímí datové a analytické práce je neuvěřitelný. Tak jak se postupně proměňovala technika, stejně tak i Jan Müller proměňoval svoje nástroje. Původní databázové sjetiny tisknuté jehličkovými tiskárnami vyměnil za databázové soubory a později i za soubory územně orientovaných informací v GIS a do posledních dnů byl vždy připraven zapojit se do diskuze o vymezení jakýchkoliv nových územních nebo administrativních jednotek.

Při své zcela dokonalé znalosti, ale i přesnosti vyjadřování mě pokaždé opravil, pokud jsem uvedl nesprávný počet obcí a neznamenal, že kdesi k 1. lednu vznikla nová územní jednotka. I s dlouhou praxí jsem se vždy tak trochu tázavě podíval na Jana Müllera v sále, kdykoliv jsem začal mluvit o sídle, o sídelní jednotce nebo o jiném pojmu ze sídelní geografie. Pokud můj výklad toho pojmu

nebyl zcela přesný, ihned jsem byl opraven. Poslední takové škádlení jsme měli možnost zažít na semináři Venkov 2024, kdy jsme mluvili o nejmenších obcích a nejmenších sídlech a z druhé lavice se ozvalo „to není přesná definice“ a Jan Müller nás opravil.

Milý Honzo, moc ti děkujeme za všechny tvoje poznámky, tvoje připomínky ale i tvoji ochotu a laskavost nás stále a stále vzdělávat a vysvětlovat pro tebe tak jasné, tak pochopitelné systémy. Budeme se snažit v naší práci dostat tvé pečlivosti, přesnosti a snad i správného použití všech pojmů popisujících naši sídlení strukturu. Bohužel se tě již nemůžeme zeptat, jak je to správně. Prosím, buď k našim chybám i nadále shovívavý.

Radim Perlín

Medailonek od Martina Hampla k 60. narozeninám:

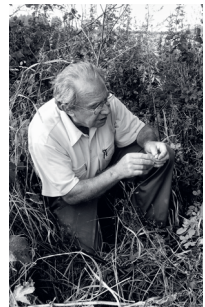
<https://geography.cz/publikace/informace-cgs/informace-cgs-201231-1/>

Medailonek od Radima Perlína k 70. narozeninám:

<https://geography.cz/publikace/informace-cgs/informace-cgs-202241-1/>

Životní jubileum doc. RNDr. Jaroslava Vašátka, CSc.

Jaroslav Vašátka se narodil 22. února 1939 a odmalička vyrůstal ve Žďáru nad Sázavou. Od dětských let ho zajímala příroda a jeho klukovská zvědavost začala přerůstat v profesionální zájem o faunu (zejména bezobratlé). Vysokoškolská studia odborné biologie a zeměpisu absolvoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně (nynější Masarykovy univerzity) v Brně v roce 1962 obhajobou diplomové práce na téma „K poznání pilatek v okolí Žďáru nad Sázavou se zvláštním zřetelem k hospodářsky významným druhům“. Po více jak dvouleté prezenční vojenské službě a krátkém učitelském působení na jižní Moravě se roku 1965 dostal na studijní pobyt a vědeckou přípravu do Geografického ústavu ČSAV. Působil pak v něm jako odborný, posléze vědecký pracovník až do jeho zrušení, tedy 28 let. Nejdůležitější pro něho bylo setkání a posléze i blízká spolupráce s RNDr. Vojenem Ložkem, DrSc. Především pod jeho vlivem se zaměřil na výzkum měkkýší složky ekosystémů (geobiocenóz) a stal se v této specializaci jedním z našich předních odborníků. V roce 1971 obhájil rigorózní práci „Měkkýší složka geobiocenóz lužního lesa u Dolních Věstonic“. Tématu zůstával věrný i ve své kandidátské dizertační práci „Geobiocenózy Pavlovských vrchů a okolí“, kterou mu bylo umožněno obhájit až roku 1988. Kromě jižní Moravy soustavně bádá zejména v Moravském krasu.

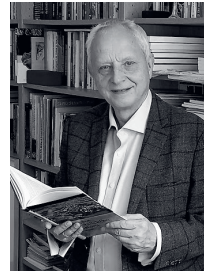
Když jsem v roce 1990 nastoupil na Geografický ústav ČSAV v Brně, vyjeli jsme spolu hned na podzim podívat se do jihomoravských lužních lesů, protože se připravovala studie právě dokončených Nových Mlýnů a možností jejich revitalizace. Bádali jsme v nivě řeky Jihlavy u Ivaně a Jarda Vašátko mi tam chtěl ukázat měkkýše, jejich závislost na výšce nad hladinou vody v řece. Fascinovalo mě, že se skutečně ti měkkýši, často naprosto drobné druhy o velikosti kolem pár milimetrů, skutečně chovali jako podle pokynů – co dalších deset centimetrů nad hladinou řeky, to jiné druhy měkkýšů. Po zrušení Geografického ústavu ČSAV v dubnu roku 1993 se naše cesty opět rozdělily, já jsem se stal OSVČ, jeho si vzal prof. Prošek na katedru geografie Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity v Brně. Málo se ví, že Prošek a Vašátko jsou spolužáci z gymnázia, a také kamarádi. J. Vašátko se stal odborným asistentem na katedře geografie (dnes Geografický ústav) PřF MU v Brně, v roce 1999 zde obhájil svou habilitační práci na téma „Využití některých modelových skupin živočichů pro charakteristiku krajiny České republiky“ a byl jmenován docentem pro obor fyzické geografie. S Jardou Vašátkem jsem se potkal v jedné kanceláři až v lednu roku 2007, kdy jsme se vrátili do areálu Přírodovědecké fakulty MU na Kotlářské. Těch pár let, které jsme spolu strávili v jedné místnosti, na ty rád vzpomínám. Jarda Vašátko je a byl velmi pozitivní člověk, snažící se vidět ve všem to lepší. Prakticky nikdy nenadával, ani si moc nestěžoval. Při tom to od něj nebyla póza, ale prostě on byl takový. Byl milý, proto také se k němu dost studentů hlásilo na bakalářské a diplomové, popř. i rigorózní a disertační práce. Jeho hodná (až moc) povaha pak ovšem často také vedla k tomu, že studenti se se svými pracemi táhli a zvláště ti, co usilovali o rigorózum či doktorát, tak to bylo nekonečné. On je pak s úsměvem mírně motivoval, aby to dodělali. Obdivoval jsem jeho trpělivost. V době, kdy jsme se potkali v jedné místnosti na fakultě, byl už Jarda v důchodu, neučil, já jsem vlastně nastoupil na jeho místo. A popravdě řečeno, musel jsem ty přednášky jeho předmětů téměř kompletně udělat znovu a jinak, adekvátně době a zaměření našeho ústavu. Ale nezlobil jsem se pro to, měl jsem alespoň volné pole působnosti, a on se také nezlobil. Ještě v roce 2009 se mi podařilo přesvědčit jej, aby jel s námi na terénní cvičení z geomorfologie, pedogeografie a biogeografie (pro 2. ročník), byli jsme na Těšínsku v Nýdku pod Velkou Čantoryjí, a on tam studentům ukazoval ty všelijaké drobné měkkýše, z nichž někteří neměli velikost větší než 1 mm. Nemusel s námi jet, ale přesto jel a byl rozhodně zpestřením celého terénka. Později již Jarda Vašátko tak nějak vyklízel pozici, chodil na ústav občasně, jen aby dořešil s některými věčnými studenty jejich disertační práce. Rád však za námi chodil na ústav na kus řeči až do covidového roku 2020. Pak mu dlouhodobě onemocněla žena, on se o ni staral, nebo jen ji navštěvoval v nemocnici a o odborné věci pochopitelně ztratil zájem. Jarda má jednu dceru, jednoho syna a od nich celkem 4 vnuky (kluky). Vnučkám je 15–25 let. Jak jeho děti, tak vnuci v jeho přírodovědné kariéře nepokračují, ale jak sám říkal, přírodu mají velmi rádi. Jarda Vašátko je vzácným člověkem, milým

a laskavým pedagogem, který u svých žáků vždy vzbudil zaujetí pro obor. Za celou redakci přejeme hlavně pevné zdraví a stále radost ze života.

Martin Culek, Irena Smolová

Sedmdesátník s výjimečným smyslem pro dobrodružství geografického poznávání a myšlení, prof. RNDr. Tadeusz Siwek, CSc.

Profesor Siwek, mezi přáteli Tadek, je významným středo-evropským geografem, co potvrzují i některé řádky následujícího textu. T. Siwka znám více než půl století, od období našeho společného studia na Univerzitě Komenského v Bratislavě až po častá setkávání při práci v akademickém prostředí a v mezinárodní geografické komunitě. A tak za toto poměrně dlouhé období mohu konstatovat, že Tadeusz Siwek je mimořádnou autentickou osobností s mnohými osobními kvalitami. Určitě mezi ně patří schopnost spolupracovat, v mnohém inspirovat své okolí, vzdělanost, schopnost získávat cenné zkušenosti doma i v zahraničí, vědecká angažovanost, smysl pro dobrodružství geografického myšlení, a především, smysl pro inteligentní humor a přátelskost.

Tadeusz Siwek se narodil 23. 11. 1953 v Praze v česko-polské rodině pocházející z Těšínska. V roce 1955 se rodina vrátila do Rychvaldu (rodiště otce i dědy). Podle vlastního vyjádření je spíš Slezanem než Pražanem. Základní školu s polským vyučovacím jazykem navštěvoval v Rychvaldu. Střední školu absolvoval v Orlové (rovněž s polským vyučovacím jazykem) a maturoval v roce 1971. Pětileté studium Ekonomické geografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě úspěšně ukončil v roce 1976 a o dva roky později v roce 1978 tamtéž obhájil rigorózní práci (RNDr.). Vědeckou aspiranturu absolvoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde v roce 1990 obhájil dizertační práci v oboru sociální geografie (CSc.). V roce 1997 se habilitoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze v oboru sociální geografie. Udělit titul univerzitního profesora Věd o Zemi navrhl polskému prezidentovi v roce 2013 Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego.

Jako na slovo vzatý středoevropan postupně získával akademické hodnosti ve třech zemích, ke kterým má dodnes jako geograf nejbliž. Promoval na Univerzitě Komenského v Bratislavě, kde získal i titul RNDr. Dizertační a habilitační práci obhájil na Univerzitě Karlově (tehdy ještě v rámci Československa) a profesuru získal na Univerzitě ve Varšavě.

Po ukončení studia v Bratislavě absolvoval v letech 1976–1977 základní vojenskou službu v Trebišově, Humenném a v Moravské Třebové na vojenské střední

škole. Působil na několika vědeckovýzkumných a pedagogických institucích (Ústav ekologie průmyslové krajiny ČSAV v Ostravě 1977–1978, Ústav pro výzkum rozvoje oblastí a měst v Ostravě 1978–1982, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze 1982–1986, Výzkumný ústav výrobního družstevnictví v Praze, pobočka v Ostravě 1987 a v letech 1988 až 1991 Ústav ekologie průmyslové krajiny ČSAV v Ostravě). V roce 1991 zakotvil na Ostravské univerzitě, kde pracuje dodnes. V období 1991–2002 jeho mateřským pracovištěm byla Filozofická fakulta (Ústav pro výzkum polského etnika) a od roku 2002 Přírodovědecká fakulta (katedra sociální geografie a regionálního rozvoje). Na univerzitě získal cenné zkušenosti ve funkci proděkana Filozofické fakulty OU pro vědu a výzkum (1995–1997) a později ve funkci prorektora OU pro vědu, výzkum a zahraniční vztahy (2001–2004). Podle jeho vyjádření je zajímavé, že „...v době minulého režimu, který se vyznačoval nechtí ke změnám, což se v pracovní sféře projevovalo tím, že zaměstnání se měnilo za život jen velmi zřídka, jsem za 12–13 let pracoval na 5 místech. Oproti tomu dnes, v době zvýšené pracovní mobility, jsem na jednom místě už přes 30 let.“

Cennou životní zkušenost získal v období 2000–2019 v rámci vedlejšího pracovního úvazku na soukromé vysoké škole ekonomického typu (*Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa* – Hornoslezská vysoká škola obchodní v Katovicích). Toto „vysoké učení“ založil a byl i dlouholetým rektorem syn významného polského geografa Józefa Szaflarského (mj. zakladatele geografie na Slezské univerzitě v Katovicích v 70. letech 20. století) ekonom Krzysztof Szaflarski. V době působení T. Siwka tam byly takové počty studentů, které na státních školách nikdy nebyly. V rámci geografie cestovního ruchu tam bylo v ročníku např. 300–400 studentů, takže písemné zkoušení trvalo půl dne, opravování testů několik dní a zapisování do indexů několik hodin.

Během svého akademického působení se zaměřil na přednášky z teoretické geografie, percepce geografického prostoru, národnostních problémů, globálních problémů a dalších (mj. přednášky z regionální geografie / geografie regionu, nebo geografie cestovního ruchu. Pod jeho vedením úspěšně obhájila bakalářské a magisterské práce více než stovka studentů. Byl inspirativním školitelem 10 doktorandů (9 v Ostravě a 1 v Prešově), z nichž někteří jsou dnes již docenty.

K nejvýznamnějším vědeckým publikacím patří určitě tzv. profesorská kniha – Siwek, T. (2011): *Percepce geografického prostoru. Edice Geographica*, ČGS, Praha, a dvě monografie, na kterých významně participoval: Siwek, T., Zahradnik, S., Szymeczek, J. (2001): *Polská národní menšina v Československu 1945–1954. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha* a kniha Siwek, T., Kaňok, J. (2000): *Vědomí slezské identity v mentální mapě. Ostravská univerzita, Ostrava*. Odborníky z humánní geografie zaujaly práce Siwek, T., Bogdová, K. (2007): *České kulturně-historické regiony ve vědomí svých obyvatel. Sociologický časopis*, 43, 5, 1039–1053; Siwek, T. (2010): *Současná geografie očima českých geografů. Geografie*, 115, 4, 361–376; Bajerski, A., Siwek, T. (2012): *Bibliometrická analýza české geografie v databázi Scopus. Geografie*, 116, 4, 52–71 a článek autorů Frantál, B.,

Klapka, P., Siwek, T. (2012): *Lidské chování v prostoru a čase: teoreticko-metodologická východiska. Sociologický časopis*, 48, 5, 833–857.

Nápad, použitý v knize vydané v roce 2002 – *Český Těšín polský? Czeski Cieszyn polski?* (Olza, Český Těšín) považuje prof. Siwek za nejlepší v celém životě. Využívá ho občas na přednáškách o percepci geografického prostoru. Je to prezentace alternativní historie, v níž jsou vyměněny role Poláků a Čechů na Těšínsku. V této publikaci se snaží ukázat, jak něco, co považujeme za pozitivní u vlastního národa, vidíme jako negativní u jiných. V publikaci věnované 700. výročí první písemné zmínky o Rychvaldu (Siwek, T., 2005: *Rychvald 1305–2005, Město Rychvald*) zúročil svou zkušenost jako kronikář obce.

Během svého vědeckého působení byl řešitelem a spoluřešitelem několika prestižních grantů GA ČR (Mentální mapy českého Slezska. Vědomí slezské identity obyvatelstva, Národnostní politika v Československu 1945–1954 a Prostorové modely chování v měnícím se urbánním prostředí z pohledu geografie času).

Dlouhá léta se angažoval v České geografické společnosti, jejímž členem je od roku 1975. V letech 1998–2022 byl členem Hlavního výboru, v období 2006–2014 byl jejím prezidentem a v letech 2002–2006 a 2014–2022 viceprezidentem. Od roku 2022 je čestným členem této významné vědecké instituce. Reprezentoval českou geografii na kongresech IGU v Tunisu (2008), v Kolíně nad Rýnem (2012) a v Pekingu (2016). Jako jediný geograf z Česka byl bez výjimky na všech kongresech IGU od roku 1984 (v Paříži) až po rok 2022, kdy se opět v Paříži zúčastnil mimořádného kongresu ke 100. výročí založení IGU. Reprezentoval českou geografii i na kongresech EUGEO v Amsterdamu (2007), v Bratislavě (2009), v Londýně (2011), v Budapešti (2015), v Bruselu (2017), v Galway (2019) a v Praze (2021). V Barceloně (2023) předal funkci Jiřímu Preisovi z Plzně. Je členem České demografické společnosti (od roku 1983), čestným členem Slovenské geografické společnosti a Polské geografické společnosti (od roku 2009).

Významným oceněním jeho vědeckých kvalit jsou i členství v redakčních radách časopisů: *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, Springer (od 2012), *Przegląd Geograficzny* (Instytut Geografii PAN, Warszawa), *Czasopismo Geograficzne* (Polskie Towarzystwo Geograficzne, Warszawa), *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio B, Geographia, geologia, mineralogia et petrographia* (Uniwersytet MCS, Lublin) a *Prace i Studia Geograficzne* (Uniwersytet Warszawski, Warszawa).

Profesor Siwek patří k lidem, kteří díky zájmu o různá geografická prostředí viděli poměrně dost. V Evropě je jen málo států, ve kterých nebyl (Norsko, Island, Černá hora, Moldavsko, Bělorusko a Kypr). Navštívil všechny kontinenty. Nebyl pouze v Africe jižně od Sahary, ale má v plánu to dohnat nyní, kdy už má méně povinností.

Tadek sice žije sám, ale má mnoho přátel a poměrně početnou širší rodinu (2 sestry, 6 neteří a synovců) jimž se snažil ukázat svět, když byli mladší. Byl s nimi např. v Londýně, Bruselu, Paříži, Římě, Berlíně, New Yorku a ve Washingtonu.

Pokud byste se ho zeptali, co považuje dnes za podstatné ve svém životě, asi by vám odpověděl, že dosáhl prakticky všechno, po čem toužil a že je se svým životem spokojen. Vnímá to, že hlavní povinností je nyní předat své povinnosti následovníkům. Na univerzitě postupně předává přednášky mladším kolegům, v ČGS funkce. Práce na částečný úvazek je pro něj ideální, „pořád ještě na ‚své‘ univerzitě, ale už s menším zatížením povinnostmi“. Pokud mu to zdraví dovolí, tak by si ještě rád rozšířil svou znalost světa, což ho asi nikdy neomrzí.

Vážený pane profesore, milý Tادku, přejeme Ti do dalších let pevné zdraví, radost z malých i velkých věcí a událostí a především, aby si mohl v plné míře vnímat všechny ty úžasné aspekty časoprostoru, které nás přesahují.

Za přátele a kolegy Vladimír Ira

Prof. RNDr. René Wokoun, CSc. sedmdesátníkem

S mladým Reném Wokounem jsem se seznámil v roce 1977 v Geografickém ústavu ČSAV v Brně, kde jako čerstvý RNDr. z Přírodovědecké fakulty UJEP v letech 1978–79 absolvoval studijní pobyt. V roce 1979 se stal odborným asistentem na UJEP a poté v roce 1984 získal titul CSc. v oboru regionální geografie. V roce 1993 se habilitoval v oboru národní hospodářství na Národohospodářské fakultě VŠE a v roce 2008 se stal tamtéž profesorem (obor hospodářská politika).

Naše první spolupráce započala vydáním dvou studijních textů/skript z geografie cestovního ruchu a rekreace v letech 1983 a 1987. Zájem o cestovní ruch nás pojil v různých obdobích téměř 40 let. Počátkem 90. let se René jako regionální geograf zapojil pod vedením doc. Ing. Yvonne Streckové, CSc. do přípravy nově vznikající Ekonomicko-správní fakulty MU v Brně, kam také po jejím vzniku krátce nastoupil. Brzy ho však jako regionalistu zaujala VŠE v Praze, kam počátkem roku 1993 přestoupil. Na Národohospodářské fakultě se podílel na vzniku katedry regionálních studií (dnešní název). Zde se postupně jeho odborný zájem kromě socioekonomické geografie zaměřil na regionální vědu, regionální rozvoj a regionální politiku, na regionální ekonomiku a management veřejné správy. Kromě výuky předmětů v uvedených oblastech se od poloviny 90. let výrazně zapojil do výzkumné činnosti na VŠE. Jeho pedagogická a vědecká činnost vyvrcholila v roce 2010, kdy byl v listopadu zvolen rektorem Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde působil do roku 2015. Kromě řídicí funkce rektora působil také na katedře regionálního a lokálního rozvoje FSE UJEP. Poté René přešel na Vysokou školu regionálního rozvoje, na níž působil od roku 2015 do roku 2017 jako rektor. Po spojení Vysoké školy regionálního rozvoje a BIVŠ v AMBIS působil jako

ředitel Ústavu regionálního rozvoje. Od roku 2018 působí na Vysoké škole finanční a správní, v současnosti jako vedoucí katedry regionálního rozvoje a veřejné správy. Celé roky vede Středisko regionálních a správních věd Národohospodářské fakulty VŠE. Právě na tomto středisku vedl vědecké a odborné týmy zpracovávající strategické regionálně rozvojové dokumenty od úrovně měst, mikroregionů, krajů až po úroveň celorepublikovou.

Významná je také publikační činnost pana profesora. Z dostupných zdrojů publikoval jako autor či spoluautor přes 40 odborných knih a přes 200 odborných/vědeckých článků. Z významnějších děl lze uvést např. *Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský, M., Blažek, J. a kol. (2008): Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování); Mates, P., Wokoun, R., Kadeřábková, J. (2011): Základy regionálních věd a veřejné správy; Toth, P., Macháček, J., Wokoun, R. (2011): Regionální a municipální ekonomie; Wokoun, R., Krejčová, N., Kouřilová, J., Damborský, M., Pělucha, M. (2012): Konkurenceschopnost regionů Evropské unie a České republiky; Pělucha, M., Kasabov, E., Wokoun, R., Kouřilová, J. (2020): Rural Development in the Digital Age: Exploring Neo-Productivist EU Rural Policy. Routledge, Abingdon; Wokoun, R., Mates, P. a kol. (2021): Vývoj podpory regionálního rozvoje v Československu a v České republice; Jeřábek, M., Wokoun, R. a kol. (2023): Vnitřní a vnější periferie v Česku. Od genetické determinace k územní kohezi.*

Stejně významná byla i aktivita pana profesora na poli vědeckých a výzkumných projektů pro potřeby regionálních a státních organizací. Vzpomínám na jedny z prvních pod jeho vedením, a to na Socioekonomickou analýzu připravovaného euroregionu Mitte pro tehdejší Ministerstvo hospodářství v polovině 90. let (bavorské okresy Cham a Schwandorf a na české straně okres Domažlice) či na Program rozvoje cestovního ruchu okresu Frýdek-Místek pro tamní okresní úřad. Po roce 2000 dospěl René k tvorbě nejvýznamnějších strategických dokumentů rozvoje Česka. Na prvním místě je nutné uvést jeho nejvýznamnější, a to pod jeho vedením mnoha odborných týmů zpracování Národního rozvojového plánu ČR (1999–2006), resp. jeho významný podíl při zpracování Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013 pro MMR. Pan profesor byl také významnou osobností mnoha domácích a zahraničních konferencí. Na tomto místě osobně vzpomínám na jeho zajímavá a „provokativní“ vystoupení na mnoha Kolokviích o regionálních vědách, pořádaných ESF MU Brno.

René byl také tvůrčí ve svém osobním životě, vychoval 3 krásné děti a má čtyři vnoučata.

A tím Tě, vážený pane profesore, milý Rendo, zdravíme a přejeme Ti hlavně zdraví a občas lok Tvé oblíbené whisky Buschmills.

Jura Vystoupil

Profesor Milan Konečný oslavil 75. narozeniny

Dne 15. prosince 2023 oslavil 75 let jeden z nejvýznamnějších českých geografů, kartografů a geoinformatiků, prof. RNDr. Milan Konečný, CSc., otec zakladatel a dosavadní ředitel Laboratoře geoinformatiky a kartografie (LGC) Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Jubilant prožil dětství a mládí v prostředí valašských hor. V centru Valašska, ve Vsetíně, navštěvoval jak základní školu, tak později i gymnázium. Následně studoval na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity (dříve UJEP) v Brně obory matematika a zeměpis, posléze se zaměřil na samotnou geografii. Od roku 1973 zde působil jako asistent a odborný asistent, roku 1984 byl jmenován docentem. Již počátkem 80. let zaváděl na svém pracovišti jako jeden ze světových průkopníků výuku geografických informačních systému (GIS). V roce 1985 se Milan Konečný zasloužil o vydání skript, které představují celosvětově historicky první učebnicí GIS. Toto prvenství potvrdili i autoři „Bible GIS“ z roku 1991, konkrétně prof. Michael Goodchild (University of California, Santa Barbara). Průkopníkem byl také v 90. letech, kdy ve spolupráci s prof. Josefem Švancarou začal za účelem studia percepce map propojovat kognitivní psychologii s kartografií.

V 80. a 90. letech uvedl Milan Konečný brněnskou kartografií a geoinformatiku na světovou scénu, když v Brně organizoval sérii mezinárodních konferencí s účastí předních odborníků z celého světa. Od roku 1995 také začal působit ve výkonném výboru Mezinárodní kartografické asociace (ICA), kde dále pokračoval ve funkcích viceprezidenta, prezidenta (2003 až 2007) a past-prezidenta asociace. V současnosti působí jako vice-chair komise *Cartography on Early Warning and Crises Management*, kterou založil i vedl. Od roku 2006 je také viceprezidentem Mezinárodní společnosti pro digitální Zemi (ISDE) a prezidentem evropské pobočky Mezinárodní euroasijské akademie věd.

Pro své mateřské pracoviště v Brně získal řadu výzkumných projektů, které zpravidla také vedl či koordinoval. Působil tak jako hlavní řešitel výzkumného záměru MŠMT Dynamické geovizualizace v krizovém managementu, jako koordinátor projektu *Disaster Risk Reduction EU – China*, jako zástupce Masarykovy univerzity v projektu COST s názvem *Mapping and the Citizen Sensor*, či jako vedoucí česko-čínského projektu Inter-Action s názvem Dynamické mapovací metody orientované na řízení rizik a katastrof v éře velkých dat.

Je autorem značného množství odborných článků a publikací. Za svoje celosvětové působení získal také řadu odborných ocenění. Například roce 2006 byl tehdy docentu Milanu Konečnému udělen v Riu de Janiero titul Rytíř brazilské kartografie a stal se tak vůbec prvním českým kartografem, kterému byl rytířský titul udělen.

Kompletní výčet publikací, konferencí, projektů či ocenění jubilanta by výrazně přesáhla rozsah tohoto příspěvku, a tak je tentokrát vynecháme. Do současnosti je Milan Konečný velmi aktivním vyučujícím na Geografickém ústavu Masarykovy univerzity v Brně, rovněž tak je i vstřícným a chápavým mentorem studentům, doktorandům i mladším kolegům.

Ať již bude jubilant trávit čas za katedrou, nad mapou ve své kanceláři, v letadle cestou na konferenci či výukový pobyt, anebo v hledišti brněnské hokejové Komety, přejí mu spolupracovníci a mladší kolegové z Geografického ústavu hodně zdraví, dobrou náladu, mnoho sil a neutuchajícího elánu.

Za kolektiv Geografického ústavu Lukáš Herman